

conseqüent amb la *e* pretònica del verb: «açò és en electió d'aquels qui *pledegen*: si'n volran traslat o no» (ed. OL., p. 34); també *pledejar* en Llull: «havem *pledajat*», *Blanq.* (NCL. II, 229, 7), «per què és donat jutge als hòmens qui *pledegen*», *Doctr. Pu.* (ed. Gili, p. 134). De manera que, en el verb, el diftong resta l'imitat als pobles fronterers del NE.: «l'aiga era seu: va *plajdažá* però ---» Aiguatèbia (1959); «qui *playdeja* malalteja» dita proverbial capcinesa tal com descriu Pere Vidal (allà també *a' = ə*), *Guide des Pyr.-Or.*, 467. *Pledejar* és avui la forma de quasi pertot; un men. *pletetjar* és una innovació analògica recent i merament local («Qui *pletetja* am Déu / mai guanya: / sa regla d'Espanya ---», Camps Merc., *Folk. Men.* I, 172). *Pledeig. Pledeja. Pledejador. Pledejaire. Pledegista. Pleder* (?)

Pledejant m. [S. XII, Cardener, supra]; «tot bon official o jutge se deu bé pendre esment --- de la condició dels *pledejants* e de lurs advocats e procuradors; e si coneix que alcun d'aquells sia --- inclinat a tardar lo *plet*, deu hom lo refrenar --- ab penes, multes ---», Eiximenis (*Do. Comp.*, NCL., 77). *Pledès* 'defensor legal (advocat o procurador)': «l'acusador no aye leser d'eliger proves senes son *pledès*», *Usatges* (NCL., 99, advocat segons el gloss. de Rovira Armengol); «aenpran los pobles e las vilas de la terra que lis vallen deç Temple, e logan *pledeses* e cavallés a dan del Temple», doc. dels Templers catalans de Montsó, anys 1260-70 (*BABL* VIII, 377); = oc. ant. *plaidès* «d'enseñor, advocat», «querelleur, chicaneur» (cf. *RFgn.* XXIII, 435, i Levy); i és en aquest sentit que l'usa el nostre trobador Cerverí: «no val / --- / dos ['do, donatiu'] promès ab messongiers manens [rics mentiders] / ne reys *plaidès* tollent quan dar deuria» (105/104.32); cast. ant. *pleitès* 'mediador', 'diplomàtic, que sap conduir negociacions', *DECH* IV, 579a7, d'on el derivat *pleitèstia. Pledesia*.

PLETA, 'lloc tancat, generalment per un clos d'andàs, per recollir-hi el bestiar, a muntanya o en els camps', mot comú al català amb l'alt-aragonès i el gascò pirinenc, provinent d'una base *PLĪCTA, sens dubte contracció de (AP)PLĪCĪTA, antic participi del llatí PLĪCARE o APPLICARE, probablement amb el sentit de conjunt de fustes vinclades, o pedres aplicades a d'altres, per formar la tanca o andàs. □ I.^a doc.: 1507, Busa-N.

El qual detalla: «*pleta* de bestiar; *pleta* en grec: caula, epolium; † *pleta* de vaques: alimentaria; *p. de ovelles*: oviària; *p. de cabres*: capratria; *p. de egues*: equària; *p. de porcs*: porcaria» (E-III-2). Busa reproduceix aquí l'article *hato* del Dicc. Cast.-llatí de Nebrixa (g-VIII-4), que diu exactament el mateix, canviant el mot *hato* per *pleta* cada vegada, amb les mateixes equivalències llatines i gregues (al seu *majada* Nebr. dóna altres traduccions). Que no era mot generalment conegut ho fa creure el que els diccs. de OPou, DTo. i Lacav., no registrin el mot (encara que en la major part dels casos recullen la tradició dels diccs. de la família Nebrixa-Busa). I no el tornem a trobar fins al

Belv.: «*pleta* f. de gent: rancho, *contubernium, conventus*; el clos o lloc en que 's recull el bestiar: redil, majada, aperos»; poc hi afegeix Lab. 1840 (id. i «aplec de gent baixa, de gitanos; *pleta* de pastors: pastorada, lo conjunt d'ells»).

El diccionari Aguiló posa de relleu el significat bàsic de clos per al bestiar, documentant-lo i dedicant-li quasi tot l'article. Del relatiu a gent tenim algun testimoni d'autors importants i ja antics dins el període modern de la llengua: «gitanos, ne vérem una *pleta* en un camp a l'esquerra, a la vora d'un marge, que celebraven unes bodes», B. de Maldà (*Coll. B. V.*, 133). I en l'esborrall que el jovenet Verdagner havia fet de l'*Atl.*, l'any 1867: «De Don Rondan --- una gran massa --- hont de Pallars --- l'aguaytan los pastors ab espart; / los moros, com si sobre los caygués la muntanya, / esporuguits fugiren, plana d'Urgell endins, / abans de caure 'l vespre, aquell cantó d'Espanya / quedà net de las *pletas* dels porucs sarrahins» (I, 33d); però suprimí aquesta estrofa ja en la versió de 1877 i en definitiva no ha quedat res del mot en el poema. Es tracta de tota manera d'una acc. secundària, que compara la gent baixa amb un aplec de bestiar (un parell de dades vigitanes, Verdagner etc., en *AlcM*, §§ 4-5 i *DAG.* fi de l'article).

El mateix Mn. Cinto usà el mot en l'acc. pròpia, en la seva obra culminant: «LA MALEHIDA. --- Déu --- En hàbit pobre, vesta ab que pel mon camina, / un vespre a la cabanya trucava d'uns pastors; / ni llet, ni pa, ni aygua, ni aculliment li daren, / per traure'l de la *pleta* los goços li aquissaren, / los goços lladradors», *Canigó* IV, v. 237 (cf. infra *pletiu*). Així mateix en textos ja un poc antics, i interessants, que addueix el *DAG.*: «Dins dit àmbit y havia corral o *pleta* de moltons», St. Magí [de Brufaganya] 1606; i en una ordenança per a la repressió del bandolerisme, any 1623: «que 'ls sometents perseguescan los bandolers --- regonexent iglésies, monestirs, cases, castells, boscs, coves, *pletas* y altres llocs ---».

Com explica Amades (*BDC* XIX, 192), les *pletas* «a muntanya solen ser fetes amb parets construïdes amb poca cura, i sovint mig enrunades; a la terra plana, amb andàs mòbils, que s'installen gairebé sempre prop de les cases dels amos del ramat, i en camps de sa propietat». Krüger, *Die Hochpyr.* (VKR VIII, 55-56) posa el mot com a equivalent de «pferch», explicat com 'conjunt de les *bürden* (tanques o andàs) i de la jaça del bestiar' («lagerplatz»); i el localitza a la Conca de Tremp, Ribagorçana des d'Areny amunt, i tot el Pallars Sobirà (des d'Escàs fins a Alós d'Aneu i Vall Ferrera), en fi Andorra. D'altra banda a Cerdanya (*BDC* II, 56) i Ripollès (Vilarrasa, *La Vida dels Pastors*). Veg. les fotografies de les tanques de pedra, damunt Canejan, i de les d'andàs, a Tírvia, en la pàgina de gravats III (núms. 6 i 7, darrere la p. 48).

A Cardós i Vall Ferrera m'explicaren a tots els pobles que la *plèta* era tancada amb andàs i per pernотar-hi el bestiar («per cinc andàs» Farrera, «perquè femin» Estaon, «per al bestiar menut: ovelles i cabres»), 1932-4 Demés de les valls de Pallars i Ribagorçana.